

ฉลาดขึ้น

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “กราบเรียนถามข้อสงสัยครับผม”

กราบนมัสการพระอาจารย์ที่เคารพครับ กระผมได้ฟังธรรมจากเว็บไซต์มาหลายปี ที่เดียวครับ แล้วก็ได้ส่งคำถามเรื่อยๆ มาครับ กระผมย้อนกลับไปนึกถึงคำถามแรกๆ ก็รู้สึกตัวเองโง่มากครับ ถามอะไรบ้างนอกเรื่องมากมาย หนึ่ง แต่ผมก็ปฏิบัติและแก้ไขเรื่อยมาหลายปีแล้วครับ

คำถามก็คือ พอมาช่วงหลังๆ กระผมชักเริ่มรู้สึกว่าการอธิบายสภาวะต่างๆ เป็นสิ่งที่มันโน้มน้าวกันไปส่วนใหญ่ (สำหรับตัวผมเอง แต่ก่อนเคยพยายามอธิบายพระอาจารย์ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างตามการปฏิบัติ) พักหลังมานี้ผมคิดว่าผมปฏิบัติน่าจะดีขึ้นนะครับ ยิ่งดีขึ้น ผมก็รู้สึกว่าเวลาจะถามคำถาม ผมอยากจะทำเรื่องๆ ไปเลย ไม่ใช่ใส่น้ำ ใส่รายละเอียดลงไปว่าจิตเจอบอะไร เจอแบบไหน กระผมไม่แน่ใจว่านี่เป็นกิเลสของการปฏิบัติหรือเปล่าครับ

แต่ส่วนตัวกระผมเองมันรู้สึกว่ามันไม่รู้จะถามอะไร ก็มันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว มันอาจจะเป็นการอวดตัวตน แต่มันก็เป็นแบบนี้จริงๆ ครับ ที่ผมรู้จริงๆ ก็คือ ถ้าไม่มีความสงบในใจมาก่อน เหล่านั้นเป็นความจำเทียบเคียงทั้งหมด แต่ถ้ามีสมาธิแล้ว ที่เรียกว่าจิตพร้อม ก็จะสังเกตเห็นต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในจิตใจและร่างกายของเราเพื่อให้จิตเรารู้ว่านี่ไม่ใช่เรา ที่สุดที่ผมสังเกตจริงๆ ก็มีเท่านี้ครับ อาการเช่นนี้ที่มันรู้จะลงรายละเอียดอะไร เป็นอาการของกิเลสหรือไม่อย่างไร กราบขอความเมตตาท่านอาจารย์ด้วยครับ

ตอบ : นี่คำถาม เห็นไหม “ผมฟังเว็บไซต์ท่านอาจารย์มานาน ส่งคำถามมาก็เยอะ แล้วที่ส่งคำถามเรื่อยๆ มา ผมย้อนกลับไปแล้วรู้สึกว่าตัวเองโง่จริงๆ โง่จริงๆ”

ความจริงมันเป็นแบบนี้ แต่ถ้าความจริงเป็นแบบนี้แล้วมันจะเตือนกันอย่างไรละ เวลาเราอยู่ที่นี้ เวลาคนที่จะมาถามปัญหา เวลาคนถามปัญหา เราต้องจริงๆ นะ เวลาคนมาถามปัญหา เราต้องกอดลิ้นเราไว้ กอดลิ้นไว้ แล้วพยายามทนนิ่งฟังให้เขาอารมณ์ภท แล้วถ้าเขาอารมณ์ภท บอกว่าเรารู้แล้วนะ “หลวงพ่ หลวงพ่อฟังผมก่อนสิ หลวงพ่อไม่ฟังผม แล้วหลวงพ่จะรู้ได้อย่างไรว่าผมภาวนาดีไม่ดี”

ทุกคนพยายามต้องการระบายให้ฟัง แล้วเราก็ฟังเรื่องอย่างนี้มาจนเบื่อ แล้วเวลาถึงเรามาเทียบเคียงถึงหลวงตา เทียบเคียงถึงหลวงปู่มัน ท่านฟังเรื่องอย่างนี้มาทั้งชีวิต แล้วไอ้คนที่มาปฏิบัติ คนที่จะมารายงานนะ “หลวงพ่อ หลวงพ่อฟังผมก่อนสิ” โอ้โฮ! มันจะบังคับให้มันอารมณ์ทศยุไปเป็นคิ่งเป็นแควไปเรื่อย มันเป็นอย่างนี้มาแต่ไหนแต่ไร

แล้วเวลาจริงๆ นะ เราสังเกต ถ้าคนไหนแบบว่าเขาปฏิบัติแล้วเขามีสิ่งใดบ้าง โทษนะเราจะกลั่นใจฟัง ทนฟังเขาไปหน่อย คำว่า “ทนฟัง” เพราะว่าเวลาปฏิบัติมาแล้ว มันฟังมาเป็นร้อยเป็นพัน แล้วก็ปฏิบัติกันมาอย่างนี้ แล้วเป็นอย่างนี้ทุกคนนะ แล้วก็ต้องทนฟังๆ

ถ้าจะตอบนะ ตอนทำๆ เราจะดูเทพหลวงตาประจำ ตอนหลวงตาท่านมีชีวิตอยู่ ท่านจะบอก “เรารู้แล้ว เรารู้แล้ว เรารู้แล้ว” ส่วนใหญ่ท่านจะบอกท่านรู้แล้วๆ คือว่าเรารู้แล้ว เพราะท่านปฏิบัติมาแล้ว แล้วก็ฟังอย่างนี้ฟังมาเป็นพันๆ ครั้ง เป็นหมื่นๆ ครั้ง เป็นแสนๆ ครั้ง ใครมาก็จะพูดอย่างนี้ๆ แล้วจะไม่ตอบหรือ จะไม่ฟังหรือ

เวลาตอบไป ธรรมดาทีไรคนมันยังหยาบๆ อยู่ เหมือนเด็กๆ พ่อแม่เวลาเตือนอะไรไปเด็กๆ มันจะบอกว่าพ่อแม่ไม่รัก พ่อแม่รักคนอื่น ไม่เอออวยกับเราเลย แต่ความจริงไอ้คนฟังมันรู้อยู่แล้ว นี่เราจะบอกว่าจิตมันหยาบไป จิตที่มันยังหยาบๆ อยู่ นี่มันจะให้คนอื่นเชื่อฟังมันหมดแล้วเวลาถ้าจิตมันละเอียดเข้าไปมันจะรู้ว่าตัวมันผิด แล้วถ้ารู้ว่าตัวมันผิดนะ

แล้วถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ เวลาเขาพูดแสดงอะไรหยาบๆ แล้วยอมรับเขาแล้ว แล้วพอจิตเขาละเอียดเข้าไปเขาก็จะบอกว่า “เออ! อาจารย์ไม่รู้ ถ้ารู้ ทำไมยอมรับเราตั้งแต่ตอนนั้นนะ” ถ้าจิตเขาละเอียดขึ้นไปเขาก็กลับมาสงสัยอาจารย์ แต่ถ้าจิตเขายังหยาบอยู่ เขาก็บอกว่าอาจารย์ไม่ฟังเขา พอจิตเขาละเอียดไป อาจารย์โกหก เพราะหยาบอย่างนั้นไม่ใช่ ละเอียดมันถึงจะถูก นี่มันเป็นอย่างนี้เวลาภาวนา จิตใจวิวัฒนาการ เราพูดประจำว่าจิตมันจะพัฒนาของมันขึ้นไป จิตมันพัฒนาของมันขึ้นไป ถ้ามันพัฒนาขึ้นไปแล้วมันจะทิ้งสิ่งที่หยาบๆ ทิ้งสิ่งหยาบๆ ขึ้นมา แล้วมันจะละเอียดขึ้นไป

แต่ถ้ามันเป็นวิทยาศาสตร์นะ มันคงที่ตายตัวใจ อารมณ์ก็คืออารมณ์ ภาษาก็คือภาษา พูดคำนั้นนะ แต่มันไม่พัฒนา คือมันไม่ดีขึ้น ถ้ามันไม่ดีขึ้นมันก็ไม่รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูกนะสิ แต่ถ้ามันพัฒนาขึ้นมันจะรู้เลย ที่มันรู้มาก่อนนั้นรู้หยาบๆ นั้นมันผิด ละเอียดขึ้นมาถึงถูก แล้วถ้าอาจารย์ไปรับก่อน พอรับก่อนบ๊ีบ พอจิตมันละเอียดขึ้นมาหรือถ้ามันจะละเอียดขึ้นไป มันก็ไม่กล้าละเอียด เพราะอาจารย์รับแล้ว ถ้าละเอียดขึ้นไปเดี๋ยวจะผิด ถูกมันจะเป็นผิด ผิดมันจะเป็นถูก แต่เริ่มต้นมันถูกหมดนะ เวลาภาวนาบอกว่าภาวนาเถอะ

เราฟังหลวงตาเทศน์นะ เราฟังครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมเทศน์ เราสงสัยมากนะ ท่านจะให้คำนี้ไง “ให้ปฏิบัติมาเถิด ให้ภาวนาเถิด” ท่านพยายามชวนชวชวายให้ทุกคนหัดภาวนา

แต่เวลาภาวนาไปแล้ว เริ่มต้นมันก็หัดถูกๆ ผิดๆ ไปนั่นแหละ แล้วถ้าขึ้นไปมันก็จะดีขึ้นๆ ไปไง แต่เริ่มต้นมันจะผิดหมดเลย ว่าอย่างนั้นเลยนะ ใ้ที่ถูกต้องได้น้อยมาก แต่ก็ต้องหัดภาวนา เหมือนกับฝึกให้เด็กหัดทำงาน เด็กหัดทำงาน เด็กทำงานถูกได้ไหม เป็นไปได้ไหม ไม่ได้หรอก แต่ถ้าเราไม่ฝึกหัดให้เด็กเราทำงาน เด็กเรามันจะทำงานเป็นไหม

นี่ครูบาอาจารย์ท่านจะบอกหมด “ให้ภาวนามาเถิด ให้ภาวนามาเถิด” แล้วที่ภาวนา มานะ ผิดหมดเลย ผิดหมดเลยเพราะว่าจิตใจเราหยาบ จิตใจเรามันเป็นโลกๆ ใจ มันก็ปฏิบัติ แบบโลกๆ ใจ

แต่เวลาเราจะปฏิบัติ เราจะปฏิบัติเอาธรรมะใหม่ เราไม่ได้ปฏิบัติเอาโลก เพราะเราเป็น โลกอยู่แล้ว เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาในโลกนี้ เราเป็นโลกอยู่แล้ว แล้วเวลาเราจะปฏิบัติ เรา อยากรู้ปฏิบัติเอาธรรมะ แต่จิตใจเราเป็นโลก เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นความรู้ เป็นทฤษฎีมานะของ เรา เวลาเราปฏิบัติไป มันจะรู้เห็นอย่างนี้ นี่มันเป็นโลกใจ

ฉะนั้น เราเกิดมาอยู่กับโลกอยู่แล้ว เวลาเราปฏิบัติ เราจะเอาธรรม เราไม่ต้องการเอา โลก ถ้าเราจะเอาธรรมขึ้นมา เรากลับทำใหม่ เราก็ไม่กล้าทำอีก ทำแล้วไปยืนอยู่บนอากาศหรือ

แต่ถ้าพอมันรู้จริงขึ้นไป ความรู้อันนั้น อริยสัจอันนั้นมันรองรับจิตไว้ ความรู้ใจ ปัญญา ความรู้อันนั้นมันรองรับจิตไว้ จิตมันก็ไม่อยู่บนอากาศใจ จิตมันอยู่บนความจริงใจ จิตมันอยู่บน สัจธรรมใจ นี่มันจะพัฒนาขึ้นมา ที่นี้พัฒนาขึ้นมามันเป็นอย่างนี้

ฉะนั้น มันเป็นอย่างนี้ เวลาคนถาม เห็นไหม “ผมฟังเว็บไซต์มาหลายปี แล้วตอนนี้ผม รู้สึกว่าใช้คำถามที่ผมถามไปมันโง่มากๆ เลย”

ถ้าอย่างนี้แสดงว่าจิตมันฉลาดขึ้น มันพัฒนาขึ้น ถ้ามันฉลาดขึ้นมันก็ดีใจ ดีขึ้นมันเป็น แบบนี้ พอเป็นแบบนี้ไป เราพูดอย่างนี้ไม่ใช่จะให้เกิดทฤษฎีมานะอะไรทั้งสิ้น พอคิดได้อย่างนี้ไป เราจะให้ย้อนกลับไปดูว่า คนที่ปฏิบัติ ไปดูในสังคมที่เขาปฏิบัติกัน ไปดูจิตที่มันไม่พัฒนา แล้ว มันยึดมั่นถือมั่นในความเห็นของมัน แล้วมันจะเจริญขึ้นมาได้ไหม

ที่มันเจริญขึ้นมาไม่ได้ มันถึงบอกว่า นี่ไง ครูบาอาจารย์ที่ท่านมองโลกมองอย่างนี้ เวลา มองจิตใจผู้ที่ปฏิบัติ ท่านก็มองแบบนี้ เวลาใหม่ๆ ก็หัดปฏิบัติ ปฏิบัติมาเถอะ จะผิดจะถูกไม่ เป็นไร ปฏิบัติมาเถอะ แต่เวลาถ้ามันปฏิบัติแล้วมันจะดีขึ้น มันจะถูกต้องดีขึ้นเรื่อยๆ เห็นไหม

ฉะนั้น เวลาเขาบอกว่า เวลาที่เขาตั้งคำถามมา คำถามที่เขาตั้งมาส่วนใหญ่แล้วมันเป็น มโนภาพทั้งนั้นนะ มันก็เป็นจินตนาการทั้งนั้นนะ แต่มันเป็นจินตนาการ ถ้ามันเป็นสัมผัสล้นบ้าง สัมผัสล้น เวลามันเป็นสัมผัสล้นนะ เวลาผู้ถามเขาเคยถามมา เขาบอกเขาเคยถามมาว่าสิ่งที่เขารู้ เขาเห็นเขาเป็นอย่างไร สิ่งที่รู้ที่เห็น เวลาเขาถาม “สิ่งที่ผมถามมามันโง่จริงๆ เลย”

แต่เราก็คิดในใจนะ แล้วไอ้คนตอบนี่โง่หรือเปล่าวะ ไอ้คำถามนี่มันโง่จริงๆ เลย แล้วโง่จริงๆ แล้วคนตอบมันตอบมาได้ยังไงละ แต่ที่เวลาคนตอบ เวลาคำถามว่าโง่จริงๆ เลย แต่มันเป็นประสบการณ์ไง

ฉะนั้น เวลาเขาย้อนกลับไป เขาถามเองเขารู้ เขาเป็นคนถามมาเอง แล้วเขาถามมาเป็นปี หลายปีแล้ว ฉะนั้น เวลาถามมาแล้วเขาก็ตอบมาตลอดเลย เห็นไหม เราตอบมาตลอดเลย

ในธรรมชาติของหลวงตาท่านสอน “จิตที่สูงกว่าจะดึงจิตที่ต่ำกว่า” คนที่ยืนอยู่บนที่สูงเขาพยายามจะชักจูงคนที่ยืนในที่ต่ำให้ขึ้นมาที่สูง จิตที่มันอยู่สูงกว่ามันมีเหตุมีผลอธิบายได้ทั้งนั้นนะ อันนี้มันอธิบายนะ หนึ่ง อธิบายเพื่อกำลังใจ อธิบายให้คนมีกำลังใจ อธิบายว่ามีแนวทาง

เวลาเราปฏิบัติไป คนที่อยู่ที่สูงเขายืนตะโกนให้เราขึ้นไป แต่เราป็นหน้าผาไม่ไหว เราทำอะไรก็ไม่ได้เลย อู๋! มันน้อยใจ มันลำบากไปหมดเลย แต่คนที่อยู่ที่สูงกว่า ท่านจะทอดบั้นใดมาอย่างไร ท่านจะทอดบั้นใดแล้วดึงเราขึ้นมาอย่างไร

เวลาจะตอบ ตอบปัญหา ที่ตอบปัญหา ไอ้ที่ว่าปฏิบัติแล้วโง่โง่ เห็นจริงจัง เกือบไม่เห็นเลยนะ ที่ตอบมานี้ ภาษาเรานะ คนถามมันบอกเลยนะ “ที่ผมถามไปนี่โง่จริงๆ เลย” ไอ้เราก็ขำ แล้วไอ้คนตอบนี่มันโง่หรือเปล่าวะ สงสัยมันโง่กว่า ไอ้คนตอบมันโง่กว่าคนถามอีกนะมั้ง เพราะถามโง่ๆ มันยังตอบเลย

แต่เวลาตอบไปแล้วมันได้ผล มันได้ผลที่ว่า มาพักหลังๆ เวลาเขาปฏิบัติไปแล้วเขาบอกว่าเขาจะถามเนื้อหาๆ เลย

คำว่า “ถามเนื้อหาๆ เลย” ดุสิ เวลาหลวงตาท่านเทศนาว่าคาร คนที่เป็นเขาพูดกันคำเดียวเท่านั้นนะ เวลาหลวงปู่เจี๊ยะ “ละกาย อย่างนี้ละกายได้หรือเปล่า ละกายได้จริงหรือเปล่า” ถามคำเดียว ตอบกันคำเดียวเท่านั้นนะ เขาถามคำเดียวเท่านั้นนะ “อย่างนี้จริงหรือเปล่า อย่างนี้ได้หรือเปล่า” ถ้าเราบอกได้หรือไม่ได้ ท่านเฉยแล้ว เพราะท่านรู้ว่าจริงหรือไม่จริงแล้ว เวลาครูบาอาจารย์ท่านถาม ท่านตอบมาคำเดียวเท่านั้นนะ

แต่นี้เวลาที่ว่า**ธมฺมสากัจฉา** เวลาหลวงตาท่านไปคุยกับหลวงปู่แหวนอย่างนี้ เวลาหลวงตาท่านคุยกับครูบาอาจารย์ ไอ้ที่ท่านแบบว่าเปิดใจกันเลย เปิดใจกันเลย วุฒิภาวะของใครแคไหน มันจะรู้ได้แคไหน

ฉะนั้น ถ้าเราฉลาดขึ้น ฉลาดขึ้นก็เป็นประโยชน์ขึ้น ถ้าเป็นประโยชน์ขึ้น ทีนี้เป็นประโยชน์ขึ้น เวลาคนที่ภาวนาแล้วให้สังเกตกลับไปทีจิตใจของสัตว์โลก มันเป็นอย่างนี้ทั้งนั้นนะ มันเป็นอย่างนี้หมด ถ้าเป็นอย่างนี้หมดแล้วเราจะพัฒนาอย่างไร

ฉะนั้น เวลาเขาบอกว่า “สิ่งที่ผมรู้จริงๆ ก็คือ ถ้าไม่มีความสงบในใจมาก่อน สิ่งเหล่านั้นมันเป็นความจำเป็นเคียงข้างทั้งหมด ถ้าไม่มีสมาธิแล้ว ที่เรียกว่าจิตพร้อม”

นี่ไง ถ้าครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติมาท่านเคยผ่านอย่างนี้มา เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกให้ทำความสงบของใจก่อน ทำความสงบของใจก่อน

นี่เวลาคนถามเขาถามมามหาศาลเลย แล้วก็เริ่มต้นมาก็จับพัดจับผลูมาตลอด แล้วตัวเองก็ยังภาวนามาตลอด แล้วเราก็ตอบมาทุกทียวนะ ตอบมาหมด เขาจะรู้เขาจะเห็นอะไร เขาเขียนมา เราอธิบายได้หมดนะ ไปไหนมาก็สามวาสองศอก ก็คุยกันจนจบ เขาถามมา เราก็ตอบมาตลอด

แต่เวลาตอบมาแล้ว ตอบมาตลอด เพราะให้เขาได้พยายามตลอด พอพยายามขึ้นมาถึงที่สุดแล้ว นี่เป็นคำพูดเขาเองเลย “ผมรู้จริงๆ ขึ้นมาว่า ถ้าจิตเราไม่สงบขึ้นมาก่อน สิ่งที่เราที่เห็นมันเทียบเคียงทั้งนั้น ถ้าไม่มีสมาธิ ไม่มีจิตพร้อม จะสังเกตเห็นจิตตัวเองไม่ได้ จะทำอะไรไม่ได้” นี่คำพูดเขาเองนะ

เวลาเขาถามมา เราก็ตอบมาตลอดเลย พอตอบมาตลอด เขาก็พัฒนามาตลอด แล้วพัฒนามาตลอดแล้ว มันก็ผิดมาถูกมา ผิดมาถูกมา แต่เวลาถึงจริงๆ แล้ว เวลาเขาปฏิบัติมาแล้วเขาบอกว่า ถ้าเขาจะถาม ต่อไปนี้เขาจะถามเนื้อๆ เลย จะไม่อ้าร้บภท

“ฟังผมก่อนสิหลวงพ่อ ฟังผมก่อนสิ หลวงพ่อยังไม่ฟังผมก่อนเลย หลวงพ่อบอกได้อย่างไร” มันกลัวจะไม่ยอมรับมันนะ ใครมาถามปัญหา ก็ “หลวงพ่อฟังผมก่อนสิ” โอ้ย! เราก็เบื่อเฉิบหายเลย “หลวงพ่อฟังผมก่อนสิ”

แต่คราวนี้เขาบอกว่า “ผมจะถามเนื้อๆ เลย ผมไม่อ้าร้บภทอีกแล้ว” เพราะอะไร เพราะไข้คนถามมันก็ยังเบื่อเลย แล้วไข้คนฟังมันไม่เบื่อหรือ มันเบื่อจะตาย

แต่เวลาจิตมันจะฉลาดขึ้นมาแต่ละดวงๆ เห็นไหม จะสอนคนได้แต่ละคนๆ ศาสนทายาท สิ่งที่จะปฏิบัติได้ จะรู้มาแต่ละดวงๆ มันแสนยากแสนเข็ญ แล้วไข้สัพเพหระมันมหาศาล ไปไหนมา สามวาสองศอก พุดไปเป็นคั้งเป็นแคว ไม่มีเนื้อหาสาระเลย จะเป็นเนื้อหาสาระขึ้นมาจริงๆ ขึ้นมา มันก็ไม่ใช่จริงขึ้นมา ถ้าเป็นจริงขึ้นมา ทำความสงบของใจให้ได้ก่อน

เวลาหลวงตาท่านพุดถึงคนอื่น พระที่เขาใช้ปัญญาๆ ไปเลย ท่านบอกว่า สมาธิมันยังทำไม่เป็นเลย

เวลาครูบาอาจารย์เรานะ ท่านบอกสมาธิยังทำไม่เป็นนี่หมดแล้ว สมาธิทำไม่เป็น เรายัง ทำความสะอาดตัวเราไม่ได้เลย คุณสิ เรายังเข้าขี้นมาล้างหน้าก็ไม่เป็น แปรงฟันก็ไม่เป็น คุยไม่ กันขี้นพินเหม็นฟุ้งไปหมด

ถ้ามันล้างหน้า แปรงฟัน อาบน้ำ ก็เท่ากับทำสมาธิไป ทำความสงบของใจให้ได้ ถ้าทำ ความสงบของใจได้ก็ชำระล้างจิตเราให้ได้ ถ้าชำระล้างจิตได้ ก็ตื่นขี้นมาอาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟันได้ เออ! เราอยู่ในสังคัมได้ ไปอยู่ที่ไหนนะ เวลาคุยกันมันไม่เหม็นคนอื่นวะ

นี่มันไม่ทำอะไรเลย ล้างหน้าก็ไม่เป็น แปรงฟันก็ไม่เป็น ทำสมาธิไม่เป็น ปล่อยธรรมะกัน ปล่อยฟุ้งอยู่อย่างนั้นนะ นี่ไง เวลาท่านพูดนะ คนที่เป็นฟังแล้วมันสะเทือนใจ ท่านบอกเลย “สมาธิยังทำไม่เป็น แล้วมันจะทำอะไร” แต่คุยมันนะ “อู๊ย! มีปัญญา ปัญญาวิมุตติ” ว่าไปเรื่อย เฉื่อย

คนเป็นนะ เวลาเขาคุยกันแล้วมันเศร้าใจ แต่คนไม่เป็นชอบมาก ชอบกันมหาศาลเลย ฉะนั้น ถ้ามันเป็นจริงมันเป็นแบบนี้ นี่ถ้ามันฉลาดขี้นนะ

สังคัมเป็นแบบนี้ แล้วพอสังคัมเป็นแบบนี้ แล้วมันเป็นวิมุติภาวะ แล้วเราอยู่ในสังคัม อย่างนี้มา ไอ้โฮ! ร้องไอ้โฮ! เลยนะ แสดงว่าเรานี้มีความอดทน หลวงพ่อนี่อดทนนะ ขนาดนี้เขายังว่าดูๆ ลองถ้าไม่อดทนนะ มันฟังไม่ไหวหรอก อะไรก็ไม่รู้

ยิ่งถ้ามันไม่เป็น มันเป็นภาษาที่ทางโลกเขาคุยกันนะ คือแบบว่าเขาจินตนาการ เขามี อารมณ์ เขาคุยกัน เหมือนที่ว่า**ธมมสากัจจา** ไปศึกษาธรรมะมาแล้วก็นั่งปากเปียกปากแฉะถก แต่ธรรมะกัน แต่ไม่ได้ปฏิบัติ จิตสงบไม่เคยสงบ สติ พุทธสติเป็นคั้งเป็นแควเลย แต่ไม่มีสติ ขณะที่เขาพูดเลย ขณะที่เขาพูด ที่เขาพูดกันน้ำลายแตกฟองนั่นแหละ มีสติหรือเปล่า พุทธ ธรรมะกัน อู๊ย! ปากเปียกปากแฉะเลย ตัวสติจริงๆ ไม่รู้จัก สมาธิไม่รู้จัก ยิ่งปัญญาไม่ต้องพูด ถึง คุยเป็นคั้งเป็นแควอยู่อย่างนั้นนะ นั่นพูดถึงเป็นโลกๆ ไง

แต่ถ้าจะเอาจริง ทำความสงบของใจให้ได้ ที่นี้เวลาทำความสงบของใจได้ ในพระ กรรมฐาน ครูบาอาจารย์ของเราถึงให้หลักเร้น ถึงไม่ให้สูงสิงกัน ไม่ให้คุยกัน เพราะนั่นเป็น ทางออกของมัน

เราอยู่กับครูบาอาจารย์นะ ท่านบอกเลย हमามันชอบหยอกชอบเล่นกัน แล้ว हमามันก็ กัดกัน हमามันกัดกันเพราะการหยอกการเล่น

นี่ก็เหมือนกัน เราก็คุยกันเป็นคั้งเป็นแควเลย คุยกันว่าเป็นบัดดี เป็นเพื่อนรักกัน แล้วมัน ก็ผิดใจที่เล่นกันนั่นแหละ ไอ้ที่พูดเล่นพูดเหน็บกันนั่นนะ มันเป็นการพูดเล่นๆ แต่ถ้าจิตใจมันไม่ ดีขี้นมา มันจะสะกิดใจทันที ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ท่านไม่ให้ ท่านบอกว่าไอ้ที่ हमามันจะกัดกันก็

มันหยอกเล่นกันนั่นแหละ ใ้นี้ก็เหมือนกัน เวลาสนิทกัน บัดดีกันก็หยอกกันก็เล่นกัน แต่ถึงเวลาแล้วมันก็ผิดใจกัน แล้วผิดใจกันแล้วเอาเป็นเอาตายนะ

เราเคยมีพระเพื่อนเขาเป็นกลุ่มกัน เขาเป็นพระที่รักกันมาก เขาได้สิ่งใดมาเขาจะรวมเป็นกองกลางแล้วเขาก็ใช้ร่วมกัน เพราะว่าเขาบวชมา ๔-๕ องค์ สุดท้ายแล้วนะ เราได้ข่าว เขาปรับปาราชิกกันเอง ปรับปาราชิก เขาบอกว่าเอาเงินเขาไปใช้ แต่เริ่มต้นมันเกิดจากวิสาสะไง เราเป็นกลุ่มเพื่อนกัน เราก็เหมือนลงขัน เขาเป็นกองกลางไว้ใช้จ่ายร่วมกัน เสร็จแล้วพอไม่ถูกกัน เขาบอกว่าตั้งค้ของเขา คนอื่นเอาไปใช้ เป็นปาราชิก

นี่ไง เราบอกว่า คนที่รักกันคนที่ชอบกันนะ เวลาโกรธกันมันเจ็บแสบนะ คนที่รักกันคนที่ชอบกันเวลาผิดใจกัน ใ้โฮ! มันเจ็บลึก นี่ไง เวลากรรมฐานเราถึงไม่ให้สูงสิงกัน รักกัน รักกันอยู่ห่างๆ รักยาวให้ตัด รักสั้นให้ต่อ ถ้ารักยาว อยู่ห่างๆ กันไว้ รักกัน อยู่ห่างๆ กัน อย่าทำให้สะเทือนกัน เพราะมีความผูกพันกัน ถ้าไม่อย่างนั้นเดี๋ยวมันจะมีปัญหา นี่พูดถึงเวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน นี่เวลาท่านสอน ท่านสอนอย่างนั้น

ฉะนั้น จิตใจของเรา ถ้าเราดีขึ้น เห็นใหม่ ถ้าเขาถาม ถามว่า ถ้าจิตไม่เป็นสมาธิ จิตเขาไม่สงบเลย สิ่งที่อยู่ขึ้นมามันก็เป็นการเทียบเคียงทั้งนั้น มันไม่เป็นความจริงขึ้นมา ฉะนั้น จิตที่เขาพร้อมแล้ว เวลาเขาผ่านมา จิตใจของเขา ในร่างกายของเรา เพื่อให้จิตนั้นเรียนรู้ว่าไม่ใช่เราต่างๆ

ให้ฝึกหัดไปๆ ถ้าฝึกหัดไป นี่ปัจจุตัง สันติภูสิโก มันจะรู้ชัดของมัน เวลาพิจารณา เวลา มันปล่อย มันรู้ของมันเข้าไป มันจะเห็นของมัน ถ้าเห็นของมัน เวลาครูบาอาจารย์ท่านให้ซ้ำๆ ให้ซ้ำให้ชำนาญ พอชำนาญขึ้นไป เพราะอะไร ตังคปทานมันปล่อยบ่อยๆ

ฉะนั้น เวลาเขาบอกว่า เวลาพิจารณาไปแล้ว พิจารณากายแล้วปล่อยกายๆ

ปล่อยไปเถอะ มันเป็นตัวคปทาน เป็นการชั่วคราวๆ ทั้งนั้นนะ มันไม่ถึงที่สุดหรอก แต่เวลาถึงที่สุดเวลามันขาดนะ เวลาสังโยชน์มันขาด มันรู้เลย กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ ชันธ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชันธ ๕ ใ้เวลาพูดนี่ก็เป็นทฤษฎี ท่องจำ มันอยู่ในพระไตรปิฎก เราก็อ่านมา แต่เวลามันเป็นจริงขึ้นมาในใจ ใ้โฮ!

คนเรานะ เวียนว่ายตายเกิดโดยไม่รู้ต้นไม่รู้ปลาย แล้วพอเวลาถ้ามันจะเกิด เกิดอีก ๗ ชาติเท่านั้น พระโสดาบันมันจะเกิดอย่างมากที่สุด ๗ ชาติ แล้วจิตของเราที่มันไม่มีต้นไม่มีปลาย มันมารู้วาระของจิตเองว่า ถ้ามันเป็นโสดาบันแล้วเกิดอย่างมากที่สุด ๗ ชาติ อย่างมากที่สุด ๗ ชาติ มันรู้ขึ้นมากลางหัวใจเลย มันจะมหัศจรรย์ขนาดไหน นี่พูดถึงเวลามันขาด ถ้าขาดจริงๆ เป็นแบบนี้เลย

เพราะเวลาพื้นฐานของการปฏิบัติขั้นแรกจะได้คือพระโสดาบัน ถ้าเป็นโสดาบันขึ้นมา บั๊บ ไอ้โฮ! เป็นพระโสดาบันมันประกาศกลางหัวใจ มันเป็นที่หัวใจนั่นนะ หัวใจเป็นพระอริยเจ้า พระอริยเจ้ามันเกิดอย่างมากอีก ๗ ชาติ

กับใจเราเนี่ย ถ้ามัวตัวเองสติ เ็งงจะเกิดอีกกี่ชาติ ไม่รู้ แล้วเกิดอย่างไร ก็ไม่รู้ แล้วมันจะไป ไหนละ ก็ไม่รู้ ถ้ามัวใจตัวเองสติ

แล้วมันประกาศขึ้นมากลางหัวใจเลยว่า อย่างมากมีอีก ๗ ชาติ นั่นนะของจริง นี่ปัจจุตัง สันทิฎฐิโก ถ้าเป็นจริงเป็นอย่างนั้นเลย เป็นอย่างนี้จริงๆ ถ้าเป็น

แล้วถ้าเป็นอย่างนี้จริงๆ แล้ว ภาษาเรา ทุกคนมันก็เป็น เดียวนี้พระเป็นโสดาบันกัน เยอะแยะเลย แล้วบอกเป็นโสดาบันอย่างไรละ “อ้าว! มันก็อยู่ในอริยสังใจ” มันย้อนไปที่ตำรา เลย มันไม่กล้าตอบ มันกลัว ถ้าตอบก็เป็นการผูกมัดตัวมันเองเลย ไม่กล้าตอบ คนไม่เป็นไม่ กล้าพูด เพราะอะไร เพราะพูดออกมาแล้วมันเหมือนเอกสารเลย มันมัดตัวตายเลย ฉะนั้น ไอ้ พระโสดาบันที่เฮงชวยไม่กล้าพูดอะไรทั้งสิ้น

แต่ถ้าเป็นของจริง ของจริงเขาก็ไม่พูดเหมือนกัน แต่เขามีธรรมโอสถไว้บำบัด จิตที่คนภาวนา จิตของใครที่ฝึกหัดภาวนา มันมีครูบาอาจารย์ที่รู้จักจริง เป็นครูบา อาจารย์รู้จักคอยบำบัดจิตพวกที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ศาสนทายาท ธรรมทายาท เป็นทายาทโดยธรรม เป็นทายาทโดยความรู้จริงในใจนั้น เห็นไหม ถ้ามันฉลาดขึ้นมัน จะเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมาแบบนี้

นี่พูดถึงเขาบอกว่า คำถาม ถ้าเวลาเราคุยกันตั้งแต่ตอนแรก เขาก็คงจะพาลนะว่าหลง พ้อเป็นคนพาล แต่วันนี้เขาเขียนมาเอง “ผมย้อนกลับไปนึกถึงคำถามแรกๆ รู้สึกตัวเองว่าโง่ มากๆ ครับ”

สะใจฉิบหายเลย สะใจ สะใจเพราะว่าเขาสำนึกตนได้ สะใจเพราะเขารู้ถึงตัวเขาเองแล้ว เขาพูดถึงตัวเขาเอง แต่ถ้าให้คนอื่นบอก มันก็ต้องเถียงกันพอสมควรนะ แต่เวลาคนอื่นบอก แต่ ในมุมมองของครูบาอาจารย์เรามันเหมือนกับผู้ใหญ่มองดูเด็ก เวลาหลงตาทำนพูดนะ ทำน มองสังคมเหมือนกับมนุษย์มองดูสัตว์เลย

พวกเรานี้พวกสัตว์โลก แต่ครูบาอาจารย์เราเป็นพระอรหันต์ ทำนเหมือนเป็นคน แล้ว พวกเราเป็นสัตว์ เขามองกันอย่างนั้นเลยนะ เวลาครูบาอาจารย์ที่มีคุณธรรมในใจทำนมองพวก เรามองอย่างนั้น แต่พวกเราไม่รู้สำนึกตน แล้วไม่รู้ด้วยว่าหัวใจเรามีตบอดอย่างไร เพราะเราไม่เคยเห็นความจริงในใจ

แต่ครูบาอาจารย์ที่เขามีความจริงในใจ เขามองอย่างนั้นจริงๆ แต่เขาก็ไม่พูดนะ ถ้าพูดออกมาแล้วเดี๋ยวมันจะไปฟ้องยูเอ็น มาเหยียบย่ำกันอีกแล้ว สิทธิมนุษยชน มันจะไปฟ้องยูเอ็น ใ้เวลานี้เวลานั้นพาล มันพาลอย่างนั้นนะ แต่ถ้าคนจริงเขาเก็บไว้ในใจ ฉะนั้น สิ่งที่เขาทำได้ เราสารุ

ถาม : เรื่อง “ขอยกเลิกคำถามคะ”

หลวงพ่ : คำถามเขาถามมาเรื่อง “ทางสองส่วน” แล้วเขายกเลิกไป แล้วเขาเป็นคำถามนี้

ถาม : กราบนมัสการหลวงพ่ที่เคารพอย่างสูง ลูกขอยกเลิกคำถามเดิมคะ ลูกคิดว่าลูกเข้าใจความหมายคำว่า “ทางสองส่วน” แล้วคะ ลูกคิดว่าลูกพอเข้าใจความหมายของคำว่า “นำ” ด้วยคะ

ตอบ : นี่เขาพูด เห็นไหม “ทางสองส่วน” มันเป็นคำเทศนาว่าการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันอยู่ในธัมมจักข มันเป็นหลักการของพระพุทธศาสนา ในหลักการของพระพุทธศาสนา

คูสิ โดยทั่วไปเขามีดีและชั่ว ในสมัยต่างๆ ในสมัยก่อนหน้านั้นที่เขาเป็นศาสดากัน เจ้าชายสิทธัตถะไปศึกษากับเขา มันก็มีความดีกับความเลว บุญกุศลกับบาปอกุศล แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมเองโดยชอบแล้วท่านประกาศธรรมะใน เวลาประกาศธรรมะ แสดงธัมมจักข กับปัญจวัคคีย์ “**เทวเม ภิกขเว** ทางสองส่วนที่ภิกษุไม่ควรเสพ” ทางดีและชั่วมันไม่ควรเสพ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เสนอมรรคญาณ เสนอธรรมจักร ทางสายกลาง ทางสายใหม่ ทาง**เอโก ธมฺโม** ทางอันเอก ทางของมรรค

เวลาทางของมรรค ทางของมรรคคืออะไร พูดถึงทางสองส่วนไม่ควรเสพ เดินตรงทางสายกลาง ทางสายกลางก็มรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ แล้วถ้าดำริชอบ เพียรชอบ มันจะเกิดญาณ เกิดญาณทัสสนะ เกิดปัญญา เกิดการรู้แจ้ง นี้อยู่ในธัมมจักข นี่ทางมัชฌิมาปฏิปทามันเป็นแบบนี้

มันไม่เหมือนเราหรอก เราเป็นคนที่เส้นทางโลกใจ เป็นวิทยาศาสตร์ไป บอทางสายกลางก็แบ่งเลย หนึ่งเมตร ห้าสิบเซ็น ตรงกลาง แล้วก็ข้าง ก็เลสก็เลยข้าง ข้างไปหมดเลย พอข้างไปหมดเลย เห็นไหม ชัย ราชวัตร มันถึงบอกเลย ทางสายกลางเป็นที่หลบภัยของคนขี่ตลาด คนขี่ตลาด คนไม่กล้าเผชิญความจริง มันจะหลบเลี่ยงทั้งผิดและถูก แล้วเอาทางสายกลางเป็นทางออก เป็นทางออกของคนขี่ตลาดตาขาว ถ้าเป็นสายกลางทางโลก เป็นทางออกของคนขี่ตลาดตาขาว

แต่ถ้าเป็นทางของธรรมนะ “ทางสองส่วนที่เธอไม่ควรเสพ” แล้วก็พยายามหาหนทางของเรา หาหนทาง หาสิ่งจะความจริง หาความจริง หาศีล หาสมาธิ หาปัญญา หาสิ่งจะความจริงในใจขึ้นมา ทางสายกลางอย่างนี้ต่างหาก ทางสายกลางคือทางสายของมรรค มัคโค ทางอันเอก ไม่ใช่ดีและชั่ว ดีมันก็ยึดกัน เถียงกันว่าดี เถียงเอาเรื่องความดีมาตั้ง แล้วก็แบ่งข้าง ๒ คน เถียงกันเรื่องความดี มันจะฆ่ากันตายเพราะว่ามันดีกว่ากัน เวลาพูดถึงความชั่ว ความชั่วมันก็เที่ยวไปจับไปปล้นกัน เห็นไหม

ทั้งดีและชั่ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ฆาตกร ทางสายกลางคือทางของสายมรรค มัชฌิมาปฏิปทา ความดีด้วยสติด้วยปัญญา ด้วยความจริงอันนี้ไง ถ้าเป็นอันนี้

นี่พูดถึงว่า “ทางสองส่วนที่เธอไม่ควรเสพ” คือที่กิเลสมันชวนนะ กิเลสมันชวนไปเมาหย่าเปนนั่นทางสายบาป ทางสายบุญ สายบุญก็โอ้โฮ! เป็นวิเศษวิโส เป็นคนดีแล้วทำไมต้องไปวัด อู๊ย! เป็นคนวิเศษวิโสแล้วมันต้องไปทำอะไรอีก นี่ไง “ทางสองส่วนไม่ควรเสพ” แล้วสิ่งไม่ควรเสพล่ะ

ควรเสพล่ะจิตใจของเรา นี่ไง มีความทุกข์หรือไม่ จิตใจของเรา มีความทุกข์ความยากหรือเปล่า ถ้าจิตใจมีความทุกข์ความยาก การดับทุกข์ดับที่ไหน ก็ไม่ได้ไปดับที่ดีที่ชั่วนั้น มันดับที่รู้เท่าทันความรู้สึกเรา นี่ทางสายกลาง ทางสายกลางไง ทางสองส่วนที่เธอไม่ควรเสพ

นี่พูดถึงอยู่ในธัมมจักขุ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์สอนปัญญาจักขุแล้ว พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม แล้วเราก็ศึกษากัน ทางสายกลางเลยกลายเป็นทางออก ทางออกของกิเลสไง ทางอ้าง สายกลาง ทางออกของคนชี้ขาด ไม่กล้าสู้อะไรเลย ไม่ทำอะไรเลย แล้วบอกว่าฉันอยู่ทางสายกลาง ดีก็ไม่ไป ชั่วก็ไม่ไป อยู่ตรงนี้ แล้วก็เอาแต่พอใจตรงนี้ ทางสายกลาง

ฉะนั้น ถ้าทางสายกลาง ทางสายของมรรค นี่พูดถึง ถ้าจะเอาลงรายละเอียดไป ทีนี้เพียงแต่ว่าเวลาเทศน์กับพระก็บอกว่า ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ ดีและชั่วไม่ต้องไปทำทั้งนั้น เอามรรคเอาผลของเรา มันเป็นความจริงของเรา แต่เวลาทางโลก ถ้าใครมีปัญญาเท่าไร ความเข้าใจเท่านั้นก็ดีเท่านั้น

แล้วนี่พูดถึงว่า “เข้าใจน้ำนิ่งแต่ไหลด้วย”

คำว่า “น้ำนิ่งแต่ไหล” มันถามกันมาไง ถ้าถามกันมา เพราะอะไร เพราะว่ามันเหมือนกับบาลี ทุกคนจะตีความ ตีความเอาแต่ความเห็นของตน นี่ก็เหมือนกัน น้ำนิ่งแต่ไหล ใครจะรู้มากน้อยขนาดไหนก็แล้วแต่ แต่เราฟังเทศน์มาจากหลวงปู่ชาท่านพูดของท่านมาอย่างนั้น แต่เวลา

เราปฏิบัติแล้วมันจะเห็นว่าสมาธิมันก็มีหลักของมัน สมาธิก็มีหลัก ทุกอย่างเขามีตัวตนของเขา มีองค์ความรู้ มีความจริง ถ้ามีองค์ความรู้ มีความจริง คนที่มีองค์ความรู้ มีความจริง เขาจะรู้ของเขา

ไฉนของเราก็เหมือนกัน เราบอกว่าว่างๆ ว่างๆ มันมีอะไรว่างๆ มันมีอะไรเป็นเครื่องยืนยันล่ะ มันอธิบายความว่างออกมาว่ามันว่าง มันว่างเพราะอะไร ว่างทำไม ว่างแล้วได้อะไร มันพูดออกมาสิ ถ้ามันพูดอย่างนั้น เวลาคนที่เขาเหม่อลอยเขาก็ว่างของเขาเนะ เวลาคนเขาเหม่อเขาลอยของเขา เขานิ่งของเขา เขาขาดสติ เขาเหม่อลอยของเขาไป มันก็ว่างๆ เหมือนกัน มันว่างอย่างไร เห็นไหม ในความว่างมันยังมีมีจิตสมาธิ สัมมาสมาธิ มันยังมีความถูกความผิดในตัวของมันเองนะ เวลาถ้ามันเป็นทางอันเอก ทางสายกลาง มันจะมีสติมีปัญญา มีความพร้อมของมันตลอด เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน น้ำนิ่งแต่ไหล มันนิ่ง น้ำมันนิ่ง แต่มันมีพลังงานของมันไง คำว่า “ไหล” มันเคลื่อนไหวของมัน มันมีออกซิเจนของมัน มันเป็นการเคลื่อนไหว นี่มันเป็นประโยชน์ทั้งนั้นนะ มันเป็นความจริง

ฉะนั้น เขาบอกว่าถ้าเขารู้แล้ว

รู้แล้วก็ดี

เขาบอกว่า ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ เขาเข้าใจแล้ว แล้วถ้าน้ำนิ่งแต่ไหลก็รู้แล้ว

รู้แล้วนะ ก็ให้มีหลักเกณฑ์ มีหลักเกณฑ์กับเรา มีสติมีปัญญากับเรา นี่คือการปฏิบัติ นี่คือการปฏิบัติของเรา นี่คือการเราเข้าใจตัวตนของเรา

ที่เวลาเราทุกข์เรายากกันอยู่เนี่ย เราทุกข์ยากเพราะจิตใจของเราโดนกิเลสมันครอบงำอยู่เนี่ย แล้วเราจะประพฤติปฏิบัติ เราก็จะชำระล้างกิเลสในใจเราเนี่ย แล้วการชำระล้างกิเลสในใจของเรา มันก็ต้องเป็นมรรคเป็นผลจากใจของเราเนี่ย

ฉะนั้น เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาของพระอรหันต์เลยนะ พระพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์นะ แล้ววางธรรมวินัยนี้ไว้ แล้วเราศึกษาๆ มา ศึกษามาเป็นทฤษฎี ศึกษามาเป็นเครื่องมือ ถ้าเรายังทำของเราไม่เป็น เราจะทำของเราไม่ได้ มันก็ไม่มีองค์ความรู้ ไม่มีสิ่งธรรมโอสธที่จะมาบรรเทาความทุกข์ในใจ

ที่เราจะมาประพฤติปฏิบัติ มาวัดกันอยู่เนี่ย เรามาหาธรรมโอสธ หาศีล หาสมาธิ หาปัญญา หาสิ่งจะความจริงขึ้นมาเพื่อบรรเทาความทุกข์ในใจนี้ ใครมีสิ่งจะความจริงมันก็บรรเทาทุกข์ในใจ คนเจ็บคนป่วยมียารักษาโรค โรคมันก็จะเบาบางลง ที่เรามาหา หลวงตาท่านจะพูด

ประจำ ใ้พวกนั้นมันกินฉลาดกยา มีชวดยา แล้วมีคำอธิบายทั้บไว้หมดเลย มันอ่านรู้หมด มันมีความรู้หมดเลย แต่มันไม่มีตัวยา

ตัวยาก็ศีล สมาธิ ปัญญาเนี้ไง ตัวยาเราก้ศึกษา เราก้อ่านฉลาดกยากันมาแล้ว เราก้ศึกษาวิธีการกันหมดแล้ว ที่เรามาอยู่วัดอยู่ว่า เราก้พยายามจะทำให้มันเป็นเนื้อเป็นน้ำขึ้นมา ให้มันเป็นธรรมชาติขึ้นมา ถ้ามันเป็นขึ้นมา น้ำนิ่งแต่ไหล น้ำนิ่งแต่ไหลมันจะมีคุณสมบัติของมันขึ้นมา

ถ้ามีศีล สมาธิ ปัญญาขึ้นมา ถ้ามีสมาธิ จิตก็สงบ จิตสงบเพราะสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิคือธรรมชาติ ธรรมชาติมันทำให้ใจเราผ่อนคลาย ให้ใจเรามีความสุข มีความสงบ มีความระงับ ใ้ที่เรามาทำๆ กันอยู่เนี้ เราทำเพื่อเนื้อหาสาระข้อเท็จจริงไ้

ที่เขาศึกษาๆ ศึกษาฉลาดกยา ขวดนี้ไว้กินเพื่ออะไร กินก็ครั้ง กินแล้วมันจะได้ผลประโยชน์อะไร อ่านทะเล่ปุ่ไปรุ่ง แต่ไม่เคยกิน ไม่เคยรู้จัก แล้วรู้จักก็แสนทุกข์แสนยาก ทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา กว่าจะหามันขึ้นมาได้ แล้วหาขึ้นมาได้ก็เป็นประโยชน์กับเราไ้ เห็นใหม่ ถ้าทำอย่างนี้ขึ้นมามันก็เป็นความจริงขึ้นมา แล้วมันก็จะเห็นสัจจะเห็นความจริง เรามีมรรคมีผลขึ้นมา มันก็จะเป็นประโยชน์กับเรา

นี่พูดถึงว่าถ้าเรายังไ้เงลา

คำว่า “ไ้เงลา” เหมือนกับไ้เงลา ไม่ใช่ว่าไ้เงแบบคนที่ไม่ไ้ปัญญาเลย คำว่า “ไ้เงลา” คือแบบว่ารู้เท่าไม่ถึงการณ์ เวลาธรรมะเนี้ละ เวลาเรารู้ไ้ก็เลยนะ มันอยู่ใกล้ๆ เราเนี้ แต่เรานี้กไม่ไ้ถึง

นี่ไ้เง ถ้ามันแบบว่ารู้เท่าไม่ถึงการณ์ เวลาถ้าเราไม่ทันกิเลสก็ตรงนี้ รู้ไม่เท่าทันมัน บางทีรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำไปโดยไม่ไ้ตั้งใจ ความผิดนะ เราทำไปโดยไม่ไ้ตั้งใจ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทั้งนั้นนะ มันไม่รู้ว่า นี่คืออวิชาหมดเลย อวิชาคือความไม่รู้ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็คือไม่รู้ ถ้าเราไม่เท่าทันมันก็คือความไม่รู้ ถ้าไม่รู้ มันชักนำไปหมดเลย

แต่ถ้าเกิดมรรคเกิดผล รู้แจ้งหมด จะความคิดอะไร รู้ทันหมด รู้เท่าทันหมดทุกเรื่องเลย แล้วมันจะผิดพลาดไปไหนละ มันก็ฉลาดขึ้นไ้เง ถ้ามันฉลาดขึ้นมันก็เป็นคนดีขึ้น ถ้ามันฉลาดขึ้น ก็ภาวนาเพื่อแบบนี้

เวลาเขาพูดว่า เมื่อก่อนนี้ไ้เงมากเลย ถ้ามหลวงพ่อกมาหลายปีแล้ว

แล้วหลวงพ่อดอบมาหลายปี หลวงพ่อต้องโง่กว่าเขาคือ เวลาอ่านแล้วถูกเขียนเลยนะมึง ขนาดคนถามมันยังว่ามันโง่ขนาดนั้นเลย แล้วคนตอบมันไม่รู้จะโง่ขนาดไหน แล้วเมื่อไหร่มึงจะฉลาดบ้างก็ไม่รู้ ถ้าฉลาดขึ้นมาแล้วก็คงจะไม่ตอบปัญหาอย่างนี้เนาะ เอวัง